

Verslag POM-Deal:
“Met de POM-deal krijgen we Gaasperdammers in beweging voor GroenGas!”
SBA-021501

Amsterdam, 12 november 2020,
Dr. Anne Stijkel en Peter Hoogendijk

Introductie

Voor de POM-Deal inzake de collectieve gebiedsgerichte inzameling van GF-E (Groente, Fruit- en Etensresten) middels zelfbeheer hebben wij voor de aanloopfase van drie maanden een Buurtbudget van €5.000 toegekend gekregen. Op de positieve beschikkingsbrief van 30 januari 2020 hebben wij nog twee kanttekeningen geplaatst via een bericht op 6 februari 2020 (zie bijlage 1), waarna we van start konden gaan. Door langdurige aanbestedingsprocedures en de coronacrisis is het project anders verlopen dan voorzien. Toch hebben wij op dit moment een bijzonder goed uitgangspunt bereikt om vervolgstappen te zetten, niet in de laatste plaats door de parallelle projecten van de CirC-minivergister en het rattenplan. Hierdoor krijgt het GFE-project nog grotere exposure en positieve PR.

Voor het vervolg van de GFE-inzameling neemt de onlangs opgerichte Coöperatie de Groene Hub het project over van Stichting Triple I-S (roepnaam: Cocratos).

0. Start met Afstemming tussen de partners (Cocratos en de gemeente)

- Kennismaking, ook met de afdeling ZO i.v.m. voorbereiding aanwijfsbesluit voor de 30 plekken (zie verderop).
- Afstemmingsgesprek met Riny de Jonge (Dienst Afval en Grondstoffen) i.v.m. fase 2 van dit Donut-Deal traject: "Gaan we voor een 'right to challenge' of voor een opdracht?" Riny zijn insteek: "Wij gaan voor een opdracht, omdat jullie dit beter en goedkoper kunnen dan wij. Kom maar met een offerte."

1. Werving buurtbakbeheerders

Volgens plan: 30, resultaat: 21

De werving vanuit de Groene Hub verliep voorspoedig, dankzij intensieve, outreachende wijkbezoeken, voortbouwend op de aan ons verbonden netwerken vanuit Besmettelijke Buurkracht, Samenredzaam en onze Groennetwerken (o.a. GroenPlatform Zuidoost en de Ruige Hof). Zo kwamen we al snel op 18 contacten en plekken; mensen die voor zich zagen dat zij elk wel 20 buurtbewoners zouden kunnen enthousiasmeren. De werving stagneerde vervolgens enerzijds door Corona, anderzijds door de mededeling vanuit de Dienst Afval en Grondstoffen dat de cocons nog aanbesteed moeten worden. Ze komen er op zijn vroegst in januari 2021. Het pasjessysteem moet vervolgens ook nog aanbesteed; die komen pas medio 2021. Desondanks zijn we op een aantal van 21 gekomen, mede dankzij de ontwikkeling van de sites www.groenehub.org en www.gaasperdamsgroengas.nl waar GFE een prominente plaats op inneemt, alsook de Facebook pagina van de Groene Hub. Deze 21 plekken zijn met beeldmateriaal in kaart gebracht door Cocratos en aangeleverd aan de gemeente/stadsdeel ZO. Voor deze plekken wordt thans een aanwijfsbesluit voorbereid door de gemeente (brieven aan omwonenden met mogelijkheid van bezwaar). We hebben de buurtbakbeheerders aangeraden nog niet te enthousiast 20 omwonenden te werven i.v.m. de kans op frustratie, weglekken van enthousiasme.

2. Informeren en (blijven) motiveren van bakbeheerders

Na een 1 op 1 kennismakingsgesprek en de bevestiging per mail volgde meermaals een groepsgewijze benadering met mails/nieuwsbrieven en een uitnodiging tot de compostdag. Laatstgenoemde dag werd eerst uitgesteld i.v.m. Corona, maar uiteindelijk is besloten dit toch op een lichte en luchtige informele manier door te laten gaan, door te werken in kleine groepjes. Daarbij werd informatie over het belang van circulariteit en de koppelkansen met werkgelegenheid en sociale cohesie in kleine groepjes mondeling en beeldend overgedragen (zie bijlage 2, 3 en 4) en er werd rijkelijk compost uitgedeeld. Wie niet kon of durfde werd naderhand alsnog 1 op 1 benaderd.

Alternatieve COMPOSTDAG

Zaterdag 25 april tussen 12 en 16u
Groene Hub, Holendrechtplein 44

Beste Gaasperdamse Bakbeheerder,

Geweldig goed dat je meedoet met het GF-E inzamel-project, dank! Als welkomstcadeautje krijg je alvast mooie compost voor in je tuin of voor op je balkon. Je zal zien dat de opbrengst aan bloemen, kruiden of groente die je gaat verbouwen flink groter zal zijn, dankzij de voedzame, gezonde compost.

Hier in het kort wat informatie over het project. Hopelijk kunnen we komend najaar echt van start, daar is nu helaas nog geen zicht op.

Het gaat om een proefproject om met bewoners uit Gaasperdam Groente, Fruit en Etenresresten apart in te zamelen. We krijgen van de gemeente 30 speciale GF-E bakken, die met een pasje geopend kunnen worden. Dus alleen mensen met een pasje kunnen hun GF-E in de bak deponeren. De bakken worden cocons genoemd. In de cocon zit een gewone kliko van 240 liter. Op IJburg hebben ze al ervaring met deze bakken, dat gaat prima. Ze ruiken niet en de pasjes werken prima, zeggen de omwonenden.

We hebben nu al (bijna) 30 'bakbeheerders', dat zijn jullie. We hebben aan jullie gevraagd of je zo'n GF-E bak in je buurt wil hebben en we hebben gevraagd of je ongeveer 20 huishoudens in je buurt wil vragen om mee te doen en GF-E in te zamelen. In Gaasperdam zouden dan (20 x 30) 600 huishoudens mee doen. Prachtig! We kunnen niet wachten tot de bakken echt geplaatst worden. Jullie hoeven nog niet actief buurtbewoners te werven, maar je kunt hen natuurlijk wel al vertellen over het project. Graag zelfs, maar de startdatum is dus nog niet bekend. De gemeente zal in ieder geval alle buurten over dit project informeren via de bekende procedures, dus de mensen krijgen er vanzelf over te horen. We hopen dat er veel animo zal zijn.

In september jl. werd een inspirerend filmpje gemaakt over de minivergister die we in december a.s. krijgen, mede dankzij bijdragen uit GroenGasQuickFit en de pot ontwikkelbuurten. Deze minivergister hebben we aangeschaft als 'demo' voor circulariteit (50 kg GFE-afval per dag levert per dag 15 m3 groengas en 50 liter bodemverbeteraar; met als bijvangst de bestrijding van rattenoverlast), maar bovenal aangegrepen als kans om het vuurtje van groengas in Gaasperdam brandende te houden, zolang de grote vergister er nog niet is. Zie <https://groenehub.org/2020/10/27/komt-er-een-biovergister-in-gaasperdam/>. Dit filmpje werd ook gedeeld met de buurtbakbeheerders. Daar werd positief op gereageerd, maar wel bestaat het gevaar dat de enthousiastelingen van het eerste uur alsnog afhaken omdat het zo lang duurt.

Werving en opleiding ophaalteam

Hier is tot nu toe nog geen werk van gemaakt omdat de bakken er voorlopig nog niet zijn. Daarin geldt voor ons: 'eerst zien dan geloven', omdat we anders mensen mobiliseren en motiveren, en ze vervolgens aan het lijntje moeten houden. Wel is een oriënterend gesprek gevoerd met Pantar resp. de Waste Transformers die de vergister bij de Johan Cruijff Arena (JCA) gaan exploiteren en beheren, ook qua inzameling, maar ook bij de JCA is sprake van vertraging, i.v.m. vergunningverlening. Een onverwachte kans ons inziens is dat in januari a.s. de driemaands cursus Leven Lang Leren opnieuw wordt gegeven, aan 24 deelnemers. Daarvan kunnen er zelfs 12 opteren voor een 2-jarige buurtbaan (minimumloon). Onze inschatting is dat daaruit kandidaten naar voren kunnen komen voor het ophalen en schoonmaken van de 21-30 bakken in de hele wijk. Uit de 1^e lichting is Johnson Adeniyi Adesida naar voren gekomen. Hij kan de rol pakken in het beheer/de inzameling van de minivergister bij de Groene Hub, alsook de aansturing van de mensen van het ophaalteam. Voor Marjan Wagensveld, die ook via de 1^e lichting van LLL aan ons is verbonden, zien wij een sterke communicatieve rol in het GFE-project voor ons. Het stadsdeel is voornemens uit WPI-gelden resp. sociaal domein hun beider vrijwilligersvergoeding om te zetten in een buurtbaan. Daarmee is alvast een deel van de werkzaamheden en scholing geborgd.

Logistiek

Partijen als Pantar kunnen natuurlijk voor vervoersmiddelen zorgen als het om de wisseling van de kliko's met GFE gaat. Dat zijn doorgaans dieselbusjes. We onderzoeken nu de mogelijkheid om te werken met een elektrische bakfiets waarop 3 tot 4 kliko's zouden passen. Dat zou veel voordelen opleveren, niet alleen wat CO₂-uitstoot betreft, maar ook wat PR-waarde betreft. In Haarlem en Leiden zijn positieve ervaringen opgedaan met dit soort fietsen. Zie onderstaande foto. Voor de financiering hiervan denken we aan crowdfunding of een donatie van Stichting DOEN.

Uitgewerkt Financieringsplan fase 2 voor daadwerkelijke uitvoering gedurende 2 jaar (buurtbakbeheer en ophaal/schoonmaak)

	Per jaar ex BTW	Totaal 2 jr
<u>Algehele coordinatie</u>		
• Afstemming met gemeente, 4 uur/mnd (60 uur a 55 Euro)	3.300	6.600
• Coaching coordinator /buurtbaner + ophaalteam, 2 uur per week (100 uur)	5.500	11.000
<u>Motivering/Begeleiding en vergoeding Buurtbakbeheerders</u>		
• Coordinatie voor 1 op 1 begeleiding en groepsbijeenk. (100 uur)	5.500	11.000
• Onkosten voor bijeenkomsten (2 per jaar)	2.000	4.000
• Aanbod van QuickFix aanpak per beheerder (30 x 350), eenmalig		10.500
<u>1 dg/wk Ophaal/schoonmaak door 2 teams van 3 personen</u>		
• In Overleg met Pantar, ten laste van gemeente (want uitsparing inhuur Meerlanden)	p.m.	p.m.
<u>Elektrische bakfiets voor vervoer van GFE-kliko's</u>		
• Eenmalige investering, te verrekenen met uitsparing busvervoer	p.m.	p.m.
	=====	=====
	16.300	43.100 ex BTW

- > **Kosten 2-jarig project in Totaal voor Cooperatie de Groene Hub¹, ten laste van gemeente. Deze offerte ligt inmiddels voor bij de gemeente, diewnst Afval en Grondstoffen.**

¹ Cooperatie de Groene Hub is onlangs een eigen entiteit geworden, als doe- en leergemeenschap van duurzame en sociale koplopers. Zij is voortgekomen uit Stichting Cocratos. Dit Donut-Deal project wordt door de Cooperatie voor 100% overgenomen van de Stichting.

Financieel resultaat

	Begroting	Resultaat
40 uur per maand a 25 Euro ex BTW, gedurende 3 maanden door externe projecttrekker	3.630,-	3.630,-
Bijdrage aan COCRATOS i.v.m. p.r.-middelen en huisvestingskosten	500,-	500,-
Training van Brigadeteam door en afstemming met trekker van Donut-Deal I	500,-	500 p.m. 2021
Vastleggen van GF-E project in filmpje a 150 Euro ex BTW	185,-	185,-
Bijdrage aan QuickFit-oplossingen 'huizen verduurzamen' voor de deelnemers van het Brigadeteam	185,-	
Dit werd: Feestelijke Compostdag met compost uitdelen		185,-
	=====	=====
	5.000,-	5.000,-

Bijlagen

- 1: Kanttekeningen bij beschikking verlening SBA-021501
- 2: Powerpoint presentatie GFE
- 3: Overzicht 21 locaties
- 4: Nieuwsbrief